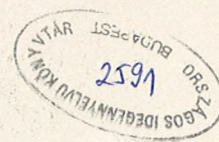

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGAR HIREK

2013 12

Посещение на външния министър
БУЛФЕСТ 2013
Пътуване до Прага
Микулаш
Покана за Бабинден

Вестник на
българите в Унгария

A magyarországi
bolgárok kétnyelvű
havilapja
www.bolgarok.hu

Булфест

На 23 ноември 2013 г. е Българският културен дом за пореден път се състоя традиционният празник на танцовите състави „Росица“ и „Янтра“. Както обикновено събитието привлече много участници и още повече публика. Залата на Българския културен дом се оказва тясна за почитателите на българския фолклор, за българите и приятелите на България в Будапеща. Както винаги верен партньор на „Янтра“ бе оркестър „Право“, който не само съпровожда танците, а и се представи със самостоятелна програма. Растат и новите попълнения на „Янтра“: над 30 от мал-

ки по-малки танцьори от детския танцов състав „Росица“ играха заедно Джиновско хоро.

Специален гост на вечерта бе известният оркестър Булгара от София.

Булгара е създадена в края на 2002 година от Костадин Генчев, оркестрант и композитор в Оркестъра за народна музика на БНР и солист в концерти на Мистерията на българските гласове, и Кирил Добрев, композитор и аранжор. Към тях се присъединяват перкусионистът Стоян Павлов, гайдарят Петьо Костадинов, диригентът и изпълнител на тамбура Димитър Христов, басистът Чавдар Асенов и гъдуларката Даринка Цекова.

В композициите им водеща роля имат инструменти като кавал, гайда, тамбура, гъдулка и тъпан, които са съчетани с електрическа китара, ударни инструменти и звуци, създадени по електронен път. Търсенията и интересните хрумвания не се изчерпват с нетрадиционното съчетаване на инструментите. В музиката си „Булгара“ смесват български фолклорни елементи с фолклора на други народи, поп му-

зика, джаз, рок и дръм енд бейс.

През 2003 година „Булгара“ печели Аскеер за авторска музика към театралния етно-спектакъл „Дивите“ на режисьора Георги Къркеланов по текст на Николай Хайтов. Формацията получи покана от Милчо Левиев за участие в негов концерт в зала „България“. В началото на 2005 година групата прави първото си самостоятелно европейско турне с осем концерта в Унгария, Австрия и Германия. През същата година излиза и първият им албум „Меча сватба“. През 2012 г. отбелязват своя 10-и рожден ден с нов албум - „Bulgara Live“.

Както всяка година залата на културния дом бе препълнена от семействата, приятелите и почитателите на малките и големите танцьори. Присъстваха и гости от различни самоуправниения в Будапеща и провинцията.

Разбира се, освен концертната програма, която и тази година беше на много високо ниво, за мнозина не по-малко привлекателни са танците и забавата, която продължава до зори.

BULFEST

2013. november 23-án a Bolgár Művelődési Házban került ismét megrendezésre a Jantra és a Roszica néptáncgyűttes hagyományos ünnepe. Az esemény, mint mindig, sokszámú fellépőt és még népesebb közönséget vonzott. A Bolgár Művelődési Ház nagyterme szűknek bizonyult a bolgár folklór kedvelőinek – bolgároknak és magyar barátaiknak.

A Jantra hú partnere a hagyományokhoz híven a Pravo zenekar volt, amely nem csak kísérte a táncokat, hanem önállóan is fellépett. A Jantra utánpótlása biztosítottak tűnik: a Roszica táncsoportból harminc kicsi és még kisebb gyerek táncolta a Dzsinoszko horót.

Az est sztárvendége a Bulgara zenekar volt Szófiából.

A Bulgara zenekart 2002 végén alapította meg Kosztadin Gecsev, a Bolgár Nemzeti Televízió népi zenekarának tagja és zeneszerzője és Kiril Dobrev zeneszerző. Hozzájuk csatlakozott Sztojan Dobrev (ütőhangszerek), Petjo Konsztantinov (duda), Dimitar Hrisztov (tambura), Csavdar Aszenov (basszusgitar) és Darina Cekova (gadulka).

Zenékjünkben a kaval, a duda, a tambura, a gadulka és dob, valamint az elektromos gitár, az ütőhangszerek és az elektronikus úton előállított hangok dominálnak. Hangzásvilágukban a bolgár folklór elemeit más népek

népzenéjével, a popzenével, a dzseszszel és a rockkal ötvözik.

A művelődési ház nem csak a kis és a nagy táncosok családtagjaival, barátaiival és tisztelőivel telt meg, hanem a különböző budapesti és vidéki önkormányzatok vendégeivel is.

Természetesen a magas színvonalú műsor után táncház következett, amely hajnalig tartott.

Министърът на външните работи

Кристиан Вигенин се среща в Будапеща със своя унгарски колега Янош Мартони. Вигенин запозна своя домакин с основните приоритети, по които работи българското правителство. Той изтъкна, че в средносрочен план се цели постигане на енергийна независимост и ефективност. По думите му България подкрепя идеята за изграждане на общ енергиен пазар на Централна Европа, който да се разшири към региона на Югоизточна Европа. Споделяме разбирането, че съгласуваната външна енергийна политика на ЕС, която се основава на разнобразяване на източниците и маршрутите за доставка на природен газ, може да бъде ос-

новна предпоставка за енергийна сигурност. Изграждането на Южен коридор като приоритет на ЕС, на Южен поток, на интерконекторните връзки със съседни държави – Румъния, Турция, Сърбия и Гърция, са предмет на интерес и последователни действия от нашата страна. От своя страна, Янош Мартони отбеляза необходимостта да се обмисли идеята за изграждане на газов коридор, свързващ Гърция, България, Румъния и Унгария, който може да бъде алтернатива на замисления проект Набуко. Вигенин подчерта, че разчитаме на Унгария за разширяване на рамките на сътрудничеството във Вишеградската група и за по-активното привличане на България в процесите на координиране на политики в рамките на формата. В рамките на своето официално посещение в Будапеща министър Кристиан Вигенин разговаря и с председателя на унгарския парламент Ласло Кьовер. Споделена бе оценката за доброто сътрудничество между институциите на Унгария и България. Вигенин благодари на Унгария за подкрепата за българското малцинство в страната и сподели, че страната е пример за добро отношение към всички признати малцинства.

Министърът на външните работи Кристиан Вигенин се среща и с представители на българската общност в Будапеща. Акцент в разговорите беше поставен върху отбелязването на 100-годишнината от създаването на Дружеството на българите в Унгария, която предстои през 2014 г.

A bolgár külügyminiszter, Krisztian Vigenin Budapestre látogatott, és találkozott magyar kollégájával, Martonyi Jánossal. A tárgyalás utáni sajtótájékoztatón a magyar miniszter kiemelte: mivel nincs nyitott vagy vitás kérdés, zavartalan az együttműködés a két ország között, azokra a területekre kell összpontosítani, amelyeken szorosabbra fűzhetik kapcsolataikat, ilyen az energiabiztonság, az energiahálózatok összekötése. Krisztian Vigenin hangsúlyozta: sok közös érdek is összeköti Bulgáriát és Magyarországot, így együtt léphetnek fel az energiabiztonság megteremtéséért, az EU bővítéséért a Nyugat-Balkán felé, valamint a keleti partnerségi

kezdeményezés sikeréért.

A nap folyamán Kövér László házelnök a Parlamentben fogadta a bolgár külügyminisztert. A megbeszélésen a két fél kiegyensúlyozottnak és problémamentesnek nevezte Magyarország és Bulgária kapcsolatát. A házelnök a parlamentek közötti együttműködésről szólva kiemelte a baráti tagozatok munkáját és kíváncsún tartotta a szakbizottságok tapasztalatcseréjét is. Krisztian Vigenin háláját fejezte ki a magyar kormánynak, hogy megbecsüli a Magyarországon élő bolgár kisebbséget, és kijelentette, hogy Budapest nemzetiségi politikája példaértékű lehet más országok számára is. A bolgár külügyminiszter ellátoga-

tott a Bolgár Országos Önkormányzat székházába is, a magyarországi bolgárok képviselőivel is folytatott találkozáson elsősorban a Magyarországi Bolgárok Egyesülete 2014-ben esedékes jubileumáról esett szó.

Новини за Зорница Екскурзия до Залавар

През октомври и ноември т.г. беше проведен за III път конкурса „Кой какво знае” – сенъор, който беше организиран от Кметството на района Уйбуда. Мотото на този конкурс беше „За подпомагане на международните културни връзки”.

Фолклорен състав „Зорница” прояви интерес към това мероприятие и бяха допуснати до финала. От страна на журито и публиката бяхме приети с голям интерес и овации. Спечелихме второто място на конкурса. Получихме диплома „Kulti pro kultura”. Въпреки напрежението и вълненията и многобройните репетиции фолклорен състав „Зорница” с художествен ръководител Лиляна Зафирова-Бюди, се представи повече от отлично. Отново демонстрира любовта към народните обичаи и танцовото изкуство. На финала танцуваха „Нестинарски танц”, който впечатли с автентичната музика и тематика. Похвала и „Честито” на всички които взеха участие в конкурса. Желаем все по-големи понататъшни успехи и нестихващ ентузиазъм.

От ръководството

На поканата на Българското самоуправление в Зугло за екскурзия до Залавар се отзоваха и гости от други райони на Будапеща, както и представители от кметството на района.

Преди напускане на Будапеща по програма бе предвидено поднасяне венец на плочата на улица „Болгаркертес”, където в близкото миналото са се намирали български градини. След пристигането в

Залавар пред паметника на Кирил и Методий бяха поднесени венци и цветя от името на българското самоуправление в Зугло, от сръбското самоуправление в Зугло и от участниците в екскурзията. С кратко слово и едноминутно мълчание бе почетена паметта и великото дело на светите братя.

Hírek a Zornicáról

Idén októberben és novemberben rendezték meg harmadik alkalommal az Újbuda Összművészeti Szenior Ki Mit Tud Fesztivált. A Zornica Hagyományörző Csoport is részt vett a megmérettetésen és bejutott a döntőbe is, ahol második helyezést ért el néptánc kategóriában. A zsűri és a közönség is nagy érdeklődéssel és ovációval fogadta az együttest. „Kulti pro cultura” oklevelet nyertünk. Az izgalom ellenére a sok próbának köszönhetően a Bűdné Zafirova Liliana által vezetett Zornica kiválóan mutatkozott be. Ismét demonstrálta a népszokások és a táncművészet iránti szeretetét. A döntőben a Nesztinár táncot mutatták be, amely autenti-

kus zenéjével és tematikájával mély benyomást tett az egybegyűltekre, amiért dicséret illeti a résztvevőket. További sok sikert és nem lankadó lelkesedést kívánunk.

A vezetőség

Kirándulás Zalavárra

A Zuglói Bolgár Önkormányzat zalavári kirándulására szóló meghívást Budapest más kerületeiben élő bolgárok, valamint a kerületi Polgármesteri Hivatal dolgozói is elfogadták.

Mielőtt elhagytuk volna Budapestet, megkoszorúztuk a Bolgárkertész utcában található emléktáblát, amely arra emlékeztet minket, hogy a közelmúltban ezen a környéken voltak a bolgár kertek. Zalaváron a Zuglói Bolgár Önkormányzat, a Zuglói Szerb Önkormányzat és a résztvevők elhelyezték koszorúikat és virágaikat Cirill és Metód emlékművénél, ahol rövid beszéddel és egyperces néma főhajtással emlékeztünk meg a szláv apostolokról.

Призив за издигане на български паметник

Призив от името на Българското републиканско самоуправление, на Българското самоуправление в Зугло и от името на българите в Унгария за подкрепа на една значителна културна инициатива.

Уважението към миналото винаги е било отличителна черта на зрелите общности, които имат съзнание за собствената си роля и значимост. В живота на българите в Унгария основополагаща роля несъмнено играе българското градинарство. След паметниците във Фелшожолца и Халастелек неизбежно назря моментът да се създаде и знак за памет на българското градинарство в Будапеща. Българските градинари имат историческа мисия в Унгария, тъй като революционизират градинарската култура в Унгария, поставят основите на модерното зеленчукопроизводство, въвеждат напълно нова напoителна техника и култивират непознати дoгoтава зеленчуци. Освен това българските градинари предизвикват уважението на унгарското общество чрез своето трудолюбие, скромност и непо-

средственост, превръщат се в негова неделима част, съхранявайки в същото време българската си идентичност. През 1914 г. те основават Дружеството на българите в Унгария, което догодина ще чества своята стогодишнина. През 1916 г. е създадена Църковна община, а през 1918 г. е основано и училището. В близост до пазара Халер през 1932 г. е построена Българската църква, а през 1957 г. от дарения е издигнат Българският културен дом. Тази база, която поддържа и до днес, дава силата на общността ни.

Днес, изграждането на паметник на българския градинар се превръща в реалност – той ще бъде открит през 2014 г. по случай 100-годишния юбилей на ДБУ.

Паметникът ще бъде разположен в XIV район на Будапеща, на площад Бошняк, в парка зад местния храм. Общината на XIV район Зугло подкрепя издигането на паметника, който е съгласуван с плана за благоустройство на площад Бошняк. Пазарът Бошняк е бил един от важните центрове на българското градинарство, ето

защо е най-подходящото място за паметника, с който ще отдадем дължимата почит на нашите предци. Българската чешма и скулпторната група са дело на Огнян Кожухаров, български скулптор от Унгария.

Сумата от **9 286 500** форинта Българското републиканско самоуправление набира чрез проекти, субсидии и от собствения си бюджет. Предвижда се паметникът да бъде открит на 3 март 2014 г. на националния празник на България.

Нека всеки, който се чувства българин, всеки, който е приобщен по някакъв начин към българите в Унгария, независимо от възраст, професия и произход, да допринесе за съхраняването на паметта за българското градинарство и за следващите поколения. Поставен на едно от централните места в Зугло паметникът ще напомня ежедневно на стотици хора, че някога тук са минали българските градинари, а днес живеят и работят техните достойни потомци. Нека

Adományozzunk a bolgárkertész-emlékműre

A Bolgár Országos Önkormányzat, a Zuglói Bolgár Önkormányzat és az egész magyarországi bolgár közösség nevében fordulunk Önökhöz egy jelentős kulturális kezdeményezés megvalósítása érdekében.

Az elmúlt években a magyarországi bolgárok körében többször felmerült az a kezdeményezés, hogy Budapesten, egy megfelelő helyen szobrot állítsunk őseink, a bolgár kertészek emlékére. A magyarországi bolgárság történelmének meghatározó korszaka a XIX-XX század fordulója, amikor több tízezer bolgár kertész dolgozik Magyarországon. Eleinte

ingáztak a két ország között, később földeket vettek és letelepedtek Magyarországra. A bolgár kertészek történelmi jelentőségét az adja, hogy Magyarországon ők forradalmasították a kertkultúrát, ők rakták le a korszerű zöldségtermesztés alapjait, merőben új öntözési technikát vezettek be, korábban ismeretlen zöldségfajtát honosítottak meg. Tevékenységükkel száz éven át meghatározó szerepet játszottak a hazai zöldségtermesztésben. Túl ezen a bolgár kertészek becsületes munkájukkal, szerénységükkel és őszinteségükkel kivívták a magyar társadalom megbecsülését, annak integrált részévé váltak, de mindig megőrizték bolgár

identitásukat. 1914-ben megalapították a Magyarországi Bolgárok Egyesületét, amely jövőre ünnepli 100. évfordulóját, 1916-ban létrehozták az Egyházközösségüket, 1918-ban megalapították Iskolájukat. A Haller piaccal szemben 1932-ben felépítették a Bolgár Templomot, 1957-ben, pedig adományokból felépítették a Bolgár Művelődési Házat. Ezt az intézményi bázist a mai napig fenntartjuk, ez adja közösségünk erejét.

A bolgárkertész-emlékmű felállítása most elérhető közelségbe került – 2014-ben, az MBE 100 éves évfordulója alkalmából meg fog valósulni. Az emlékmű helyszíne, Budapest,

всеки подпомогне според възможностите си изграждането на Паметника на българския градинар. Даренията могат да бъдат преведени на банковата сметка

на името на Паметника в банка ОТП: 11709002-20131210.

Нека издигнем заедно достоен паметник за нашите предци –

българските градинари, нека оставим трайна следа за бъдещите поколения!

XIV. kerület, Bosnyák tér, a templom mögötti parkosított terület. Budapest Főváros XIV. kerület Zuglói Önkormányzat támogatja az emlékmű állítását, amely összhangban van a Bosnyák tér rendezési tervével. A bolgár kertészek egyik legfontosabb központja volt a Zuglóban található Bosnyák téri piac, így ez megfelelő hely arra, hogy méltó emléket állítsunk őseinknek. A Bolgárkertész kút és szoborcsoport kompozíciót Kozsuharov Ognjan, magyarországi bolgár szobrászművész készíti.

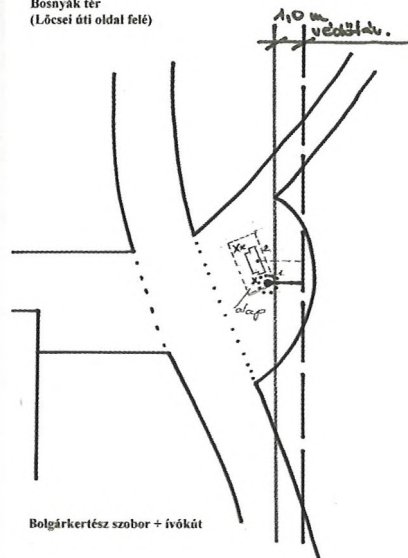
A Bolgár Országos Önkormányzat a szoborcsoport és ivókút költségeit (9.286.500 Ft) pályázatból, támogatásokból, és a saját költségvetéséből

finanszírozza. Az emlékmű tervezett átadási ideje: 2014. március 3. - Bulgária nemzeti ünnepén.

Azzal a kéréssel fordulok most minden magyarországi bolgárhoz, hogy lehetőségeihez mérten járuljon hozzá a Bolgárkertész szobor felállításának költségeihez. Adományaikat az OTP Banknál vezetett Bolgárkertész-emlékmű elnevezésű 11709002-20131210 számlára várjuk.

Állítsunk közösen maradandó emléket őseinknek, a bolgár kertészeknek, hagyjunk méltó nyomot magunk után a jövő nemzedékének!

Bosnyák tér
(Lőcsei úti oldal felé)

Bolgárkertész szobor + ivókút

Новини от Мишколц

Отзвучаха лятото и есента. Настъпиха зимните дни. Падна и първият сняг. Нощните температури са под нулата. Денем ту има слънце, ту е мъгливо и вее пронизващ вятър. Много е студено и от снега не остава помен.

През месец май беше празникът на града ни и най-светлият Ден на българската писменост и култура. Положихме венци на плочата на българското училище, където някога са учили нашите дечица роден език. След това и на плочата на дома, в който е живял и творил дълги години художникът Миклош Мажаров. Бяхме и в Будапеща. Напълни ни се душата с българска музика, танци и приказки. Срегнахме се с много сънародници, дошли от цялата страна. Чуден е този празник... Аз живея тук от 55 години и винаги дълбоко се вълнувам, когато съм в българско общество. Чувствам се щастлива, като че ли съм у дома.

Юни: Мишколц в продължение на 10-12 дни беше украсен с цветя. Навсякъде звучеше музиката на традиционния международен оперен фестивал.

И това лято отпадна пътуването до България. Надяваме се, че догодина ще се осъществи тази съкровена мечта.

Октомври: Димитровден, денят на градинарите. Още първата година от създаването на тукашното ни самоуправление върху сградата на Българското училище поставихме паметна плоча на името на Георги Станев. След отчуждаването на неговата грамадна зеленчукова градина на това място израства нов квартал на града с големи десететажни сгради и първоначално училище. В негова чест кварталът се нарича „Българска земя“, а училището „Българско училище“ и автобусната спирка – „Българска спирка“. На този ден като всяка година поднесохме цветя и венци в знак на почит към нашите градинари. Събрахме се на малка вечеря, чаша вино, приказки и спомени за преминалите години далеч от Родината. За този празник пратихме представители в Будапеща и Фелшожолца.

Не знам как е другаде, но в Мишколц всеки месец по едно самоуправление се представя с национална програма в залата на международната библиотека. Красива на вид библиотека, подкрепихме я с куп стари и нови книги и списания за деца и възрастни. Отзвучаха българските стихове и разкази от нашата история пред гостите ни от различните националности. На-

края почерпихме всички с брилянтите на нашето кулинарно изкуство. Имаше питка, баница, печени пиперки, шопска салата, зелен хайвер, баклава, сладкиши, българско вино и ракия, безалкохолни сокове и плодове. И ние гостуваме на следващите срещи.

Ръководството ни се събира редовно и винаги има по 2-3 представители от Кметството.

Две българчета се представиха добре на местните детски спортни състезания.

На Никулден и при нас дойде дядо Мраз. Нямаме кантора, та се събрахме пак у Янош Вълчев. Тук малчуганите декламираха на дядо Мраз и получиха торбички с подаръчета. Имаше българска музика и фини лакомства и питиета за всички присъстващи. И това събиране мина задушевно.

Остават малко дни до края на годината, но ние пак ще се съберем да отчетем работата си дотук, да се сбогуваме с тази година.

А сега на всички сънародници пожелавам от сърце здраве и сили за успехи и щастие през новата 2014 година. Наздраве!

Мишколц, 11 декември 2013

Д-р Мария Николаева

Hírek Miskolcraól

Eltelet a nyár és az ős, beköszöntöttek a téli napok. Éjszaka a hőmérséklet nulla fok alatt van. Nappal hol süt a nap, hol ködös és szeles az idő.

Májusban volt a városunk ünnepe és a bolgár kultúra napja. Megkoszorúztuk a bolgár iskola emléktábláját, majd Madzsaroff Miklós emléktábláját azon a házon, ahol hosszú évekig élt és alkotott a művész. Június: Miskolcot 10-12 napra virágdíszbe borult. Mindenhol a hagyományos nemzetközi operafesztivál dallamai csendültek fel.

Idén nyáron is elmaradt a bulgáriai utazás. Reméljük, hogy jövőre megvalósul ez a nagy álmunk.

Október: Demeter-nap, a kertészek nap-

ja. Már a helyi bolgár önkormányzat megalkulása utáni első évben emléktáblán örökítettük meg Georgi Sztanев nevét az egykori bolgár iskola épületén. Az ő hatalmas kertjének a helyén álló városrészt ma Bulgárföldnek hívják, az iskolát Bulgárföldi Iskolának, és a buszmegállót is Bulgárföldnek. Ezen a napon megkoszorúztuk az emléktáblát a kertészeink iránti tisztelet jeléül, majd összegyűltünk egy közös vacsorára. Nem tudom, máshol hogy van, de Miskolcon minden hónapban bemutatkozik egy-egy nemzetiségi önkormányzat az Idegennyelvű Könyvtár nagytermében. Bolgár versek és a történelmünk fejezetei hangzottak el a különböző nemzetiségekből

összetevődött közönség előtt, majd ízelítőt tartottunk a bolgár konyha remeikeiből. Volt pitka, banica, sült paprika, sopszka saláta, baklava, édességek, bolgár bor és pálinka. Mi is elmegyünk a következő ilyen találkozókra.

December 6-án hozzánk is eljött a Mikulás. Nincs irodánk, ezért ismét Valcsev Jánosnál gyűltünk össze. A gyerekek verset mondtak a Mikulásnak, akitől ajándékot kaptak. Volt bolgár zene és sok finomság is, ez a találkozó is nagyon meghitt légkörben zajlott.

Minden honfitársamnak jó egészséget és sok erőt kívánok a sikerekhez és a boldogsághoz a 2014. évre.

dr. Nikolaeva Maria

Нощта ражда истината, а денят само я осветява

„Дълбоко сред мрак и мъгла. Из тъмни долини - преди да съмне, из всички балкани, из дебри пустинни, из кални паланки, села, градове, дворове...“

„Дълбоко сред мрак и мъгла“ - от там се ражда идеята, а в последствие и подвига на един народ. Народ, уморен от ежедневието син на роб, и най-вече-народ, избрал доброволно своята участ, жертвайки своя живот за живота на поколенията след него. Идеятата излиза на преден план, идеята за светло бъдеще се явява по-важна от всичко, дори от смъртта, и именно идеята поражда впоследствие и действието. И за да се обедини един народ, то преди това тази идея се е зародила във всеки един човек. От хаоса, от тъмнината се раждат новият живот и новото съзнание. Но нали тъмнината е мрак? И хората се страхуват от нея, а може би се страхуват от онова, което е скрито

в нея? И ако тази тъмнина е толкова страшна, то аз избирам да избягам от нея, или да пусна лампичката. ами другата? - онази тъмнина, която е вътре в мен, която поражда у мен емоции, които не искам да чувствам...какво става с нея? Не изчезва ли някога? И не може ли, когато аз реша да мога да я избегна? Но всъщност не става точно така това, което трябва да направи е не да бягам от нея, а да я използвам, да я претворя в нещо ново, да превърна тъмното в светло. а май това е по-трудната част. Стоя в тъмна стая, не виждам нищо, външният свят е далеч от мен, не чувам нищо, освен мислите си, но ги чувам доста ясно. Осъзнавам. Размишлявам и изкарвам на показ тази част от себе си, която иска да се скрие... Нещо в мен се променя, пораждат се нови мисли, търсейки спасение и начин да се разделя с този подобен на нощта воал, който

е захлупил светлината ми. И така се заражда един нов образ в съзнанието ми, образ, който е изплувал от мрака в душата ми, истината, която толкова съм търсил, но не съм откривал, а може би е трябвало да попадна точно на това тъмно място, за да ме заслепи тя като лъч и да реализирам осъзнатото.

А душата като градина със слънчогледи, търси и мечтае за слънчевите лъчи... Тя рисува своите копнежи по един необикновен начин. Достигайки своя блян, тази градина разцъфва и започве да мечтае още по-смело. Но дали винаги зародилото се в тъмнината има шанса да бъде огряно от светлината?

Ангел Грозданов

Коледа по света

Днешният християнски празник Коледа произлиза от древния римски празник „Деня на раждащото се Слънце“. Той се е чествал в края на декември и се наричал Календи. Кулминацията на празника е бил на 25 декември, когато са се пренасяли животни в жертва на Боговете, устройвали са се угощения и хората са си разменяли дарове. Този празник е бил разпространен в цялата Римска империя. Въпреки че тя е била полиетнична и полирелигиозна, той се е почитал от всичките ѝ поданици. С налагането на християнството през 313 г. рожденият ден на непобедимия Слънчев Бог се слива с деня на Рождество Христово.

Аржентина

В Аржентина украсяват не елха, а вечно зелените дръвчета със сняг, направен от памук. На коледната вечеря цялото семейство се събира в лятната градина. Люто печено

прасенце или късчета месо с чесън и твърдо сварени яйца са традиционните блюда на аржентинците. Подаръците идват чак на 6 януари. Тогава малките деца оставят обувките си под коледното дърво или до леглото, за да може Дядо Коледа да пусне в тях много играчки и бонбони.

Египет

В Египет Коледа се празнува на 7 януари. Обичай е по-заможните жени да приготвят риба и понички и да ги раздават на бедните. На коледната трапеза има супа, месо и ориз. Във всяка къща може да опитате и от специалните бисквити с формата на кръст, наречени какх. Освен множеството играчки и какви ли не други подаръци децата получават задължително и комплект нови дрехи.

Индия

Коледният дух се усеща и в Ин-

дия, въпреки че християните там са малко. В южната част на страната хората имат обичай да украсяват къщите с малки газени лампички и да слагат разноцветни панделки на вратите. На север пък всяка вечер в продължение на една седмица християните ходят на църква, където пеят коледни песни. Традиция е между къщите и по улиците да се палят големи картонени фенери. Не липсва и коледно дръвче. То е изящно украсено с играчки, гирлянди и манго или банани.

Китай

В Китай обикновено украсяват домовете си с огромни фенери, а коледното дръвче се нарича Дърво на светлината. За китайските малчугани Дядо Коледа е Дин Че Лао Рен, което в превод означава „Старият Коледен човек“. Той им носи подаръците едва в края на януари, когато е китайската Нова Година.

Щастлив ли е бил «щастливецът» Алеко Константинов?

В началото на тази година вестник «Български вест» публикува статия за Алеко Константинов, по случай 150 г. от рождението му. Статията ни запознава с най-важните моменти от живота на писателя и с неговото творчество. Но, неодавна получих книгата на Фани Младенова - бивш учител в българското училище в Будапеща - носеща заглавието «В дихание на времето», в която авторката открива пред нас нови, до сега малко известни подробности от живота на Алеко Константинов, които искам да споделя с читателите на вестника.

Алеко Константинов е роден в Свищов на 1 януари 1863 г. Какъв град е Свищов в средата на 19 век? Дунавският град Свищов по това време е преуспяващ град с европейски дух. Богатите му граждани са живеели охолно, организирали са често балове, където задължително се е говорело на френски език, както подобава в светските салони. В Свищов е открито първото българско читалище (1856 г.) и първото българско светско училище. Този град с прогресивен дух навярно е въздействал благоприятно и на бъдещия творец, Алеко Константинов.

В каква семейна среда израства Алеко? Баща му, Иваница Хаджи Константинов, е един от първенците на града, културен и много заможен човек, владеещ няколко

езика. Бащата е бил увлечателен разказвач, особено когато е споделял преживяванията си от пътуванията си в Австрия и Влашко.

«Излъчването и поведението на бащата формират у сина неговия изтънчен духовен аристократизъм, тънкото наблюдателно око към смешното, грозното, пошлото» споделя Ф.Младенова.

Какво наследява от майка си? Алеко се е възхищавал от майка си, от ангелската и доброта и смирение. Била е само на 16 години, когато се омъжила за 42-годишния Иваница, бащата на Алеко. От своята майка Алеко наследява нейната нежност и чувствителност...но и чувството за хумор, с който са надарени и нейните братя и сестри.

Алеко Константинов е бил горд със своя род, потомци на последната българска династия Шишмановци. Това проличава от неговата аристократична фигура и държание. Алеко Константинов е имал привлекателен външен вид: висок, русокос винаги елегантен, излъчващ сияние личност. Ето как ни представя А. Константинов съпругата на проф. Иван Шишманов, Лидия: «Алеко беше личен мъж, славянски тип със сини очи и руса коса, с подигравателна усмивка, подвижно лице. Тоя облик не беше банален. Той се харесваше, внушаваше даже страсти».

Какво образование получава «малкият аристократ»? Началното си образование получава от частни учители. След това е записан в Габровската гимназия, където учи три години и едва навършил 15 години е записан ученик в реалната гимназия в гр. Николаев, Русия. Висшето си образование завършва в Одеса, където учи право. В пансион в Одеса са и двете му сестри Елена и Веселина, към тях по късно се присъединява и най-малката му сестра Люба. След това настъпват трагични години за семейството.

Първа умира най-малката му сестра - Люба. Непрежалила рожбата си скоро умира и майката. Бащата, Иваница Константинов се преселва от Свищов при своите деца в София. Но в новото жилище, което бащата купува за всички, смъртта влиза отново. Умира първо той, бащата, последван от дъщеря си Елена. В новия дом остават само двама от семейството - Алеко и Веселина. Каква кариера успява да направи Алеко Константинов? Първоначално работи като съдия в Софийския окръжен съд и стига до поста прокурор. Честният му неподкупен характер обаче го изправя често в конфликт с управляващите среди. Това води до уволняването му и до решението му да се отдаде на свободна адвокатска практика. Чрез своята професия той се сблъсква всекидневно с «нравствената и политическата нечистотия на съвременниците му» от които е възмутен. Но вместо да изпита отчаяние и песимизъм той наостря писателското си перо и чрез своите фейлетони и статии поставя огледало пред недъгавостите на тогавашното общество. Нравственият му идеализъм е в непрестанна борба с пошлостта, простотията и грубостта. Но това води и до нещастия и безпаричие в личния му живот. Сестра му, Веселина потънала до «самозабравя» в скръб по своите близки и покосена от «жълтата гостенка» го напуска завинаги.

Останал съвсем сам младият адвокат и творец не тръгва по пътя на отчаянието и песимизма, а напротив, опитва се да вижда красивото и хубавото в живота. Две неща определено му помагат да мисли позитивно и оптимистично: това е обичта му към музиката, сам той е свирил на цигулка и обичта му към природата. Не случайно той е и първият организатор на Българското туристическо дружество. Помагат му и пътуванията му в

Христос се ражда – славете Го!

чужбина. Той посещава изложени-
ята в Париж и Прага а през 1893 г.
заминава за Америка, за Чикагско-
то изложение. Преживяванията
си от това последно пътуване той
описва в пътните си бележки «До
Чикаго и назад».

Кога започва писателското твор-
чество на А. Константинов? Писа-
телското му дело се осъществява в
годините –от 1893 до 1897 г. Вро-
деният му талант скоро го прави
известен и успешен писател. Така
А. Константинов намира своето
истинско призвание.

Алеко Константинов постига без-
смъртието си в нашата литерату-
ра, със своя герой - Бай Ганьо.
Но как приема тогавашното об-
щество творението на Алеко Кон-
стантинов? Няколко «автентични»
Ганьовци искат неговото смъртно
наказание, други го сочат на ули-
цата или в трамвая и подвикват:
«Ей го, Бай Ганя». Навярно не му
е било лесно! Но вечно веселият и
духовит, благороден и горд в дър-
жанието си Алеко, е успявал умело
да отстранява тези забележки. Той
се чувства щастлив, защото се само-
разграничава от заобикалящата го
среда, от хората, които лакействат,
от корумпираните държавни слу-
жители, от дребните спекуланти и
от арогантните политици. Именно
за това орпеделя себе си за «щас-
тливец»:

... «Вървя из улиците и погледът
ми разсеяно се мятат от фигура на
фигура и всяка фигура още пове-
че укрепва съзнанието ми, че съм
щастливец...» (Алеко Константи-
нов).

Райна Симеонова Харгитаине

Христос слиза от небесата – по-
срещнете Го!

Възлюбени чада на Светата ни
църква,

Във вековната история на христи-
янската църква са намерили място
такива велики събития, оказали
благоотворно влияние и въздейст-
вие върху духовно нравствения
културен живот и възход на чове-
чеството, от които най-важното е
едно, а именно Боговъплъщението
на нашия Господ Иисус Христос.

Когато приближило времето да се
роди дългоочакваният от древ-
ното човечество Мисия, проро-
чествата предшестваци Неговото
идване започнали да се сбъдват. И
когато времето предвидено в пре-
небесния Божий план се изпълни-
ло, Той изпратил Своя Единороден
Син на земята. Тази тайна на Бо-
говъплъщението е формулирана в
символа на вярата чл. 3 „вярваме и
в един Господ Иисус Христос, Сина
Божий Единородния, който заради
нас човечите и заради нашето спа-
сение слезе от небесата и се въплъ-
ти от Светия Дух и Дева Мария и
стана човек”. Христос се роди по
дух, за да ни възроди по дух.

Апостол Петър разяснява в едно от
посланията си: „Иисус Христос по
плът е един от изрялтяните, про-
излязъл от давидовото семе, роден
от жена и се е подчинил на закона,
за да изкупи ония, които бяха под
закона, за да получим осиновява-
нето.

Бог се яви в плът, като съпричаст-
ник на човешката природа. Въплъ-
тения Син Божий стана посредник
между човека и Бога – вечен хода-
тай за човешкия род пред Божията
правда.

Всяка година чудото, девица да
роди, т.е. Рождество Христово вли-
за в нашите домове. В тихата свет-
ла нощ целият християнски свят
тържествува и възпява раждането
на Младенеца. Мислено следваме
и ние светлината на появилата се

чудна звезда и провървяваме пътя
до витлеемската пещера, за да зър-
нем Божия Син и да Му принесем
скъпи дарове – смирение, прекло-
нение и обич.

Идването на Иисус Христос на зе-
мята, както и Неговото възкресе-
ние са най-великите събития. Тези
чудеса се повтарят вече две хиля-
долетия, за да топят и просвет-
ляват душите ни, та да можем още
повече да се доближаваме до Бога.
Ето Христос се роди и крачи с чо-
вешки стъпки редом с нас Името
Му е Емануил, което значи „Бог е
с нас”. Наречен е още Иисус, защо-
то Той ще спаси човечеството от
греховете му. Той е добрият Лекар
и знае за нуждите, в които сме из-
паднали.

Нека приемем смирено радостта
на светлия празник и празнуваме,
не плътски, а духовно. Бог стана
човек, Словото доби плът, Невиди-
мият стана видим, Божия Син
стана Син Човечески.

Да приготвим прочие пътя Госпо-
ден в живота си, за да ни посети
както духовно, така и материално.

АМИН!

ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО ХРИ-
СТОВО!

Божията милост и любов да бъ-
дат с всички вас през Новата 2014
година, ви пожелава енорийския
свещеник:

протоиерей Танчо Янчев

БЪДНИ ВЕЧЕР

Тихо, светло и спокойно. Мама пак премеете пода,
а в огнището отсреща блатни огънчета бродят,
ту изчезват, ту присветват, котката ги гледа кротко,
а очите ѝ оглеждат втора стая, втора котка,
в нейните очи се виждат трета котка, трета стая...
Тихо, светло и спокойно. Бъдна вечер ще е тая.

ПИТКА С ПАРИЧКА

Сякаш силен вятър е навял
бяла пряспа в кръглата тавичка –
туй е питка содена с паричка.
Мама с чиста кърпа я покри,
нека втаса, нека се надигне
и за всеки у дома да стигне.
- Втасвай с нея - моля се наум, -
скрита вътре, мъничка паричко,
че една си за късмет на всички...

КОЛЕДА Е, ПОГЛЕДНИ НАВЪН

Прозорецът е коледна торбичка,
побрала днеска цялото ни село,
ведно с небето, дето се е свело
и чуди се дали наред е всичко,
но къщите са мазани с извара
и с покриви от козя пастърмица,
комините им сякаш са пендари,
а кладенците - сърмени илици...
И питам се: нима сел то дар е
за тръгналите вече коледари?

Петя Караколева

Сурва, весела година!
Да сте живи, да сте здрави!
Всеки работа да има!
Всяко зло да ви забрави!
Пълни шепи и хамбари,
бели агнета в кошари!
Нека всички земни дари
да се трупат на камари

Микулаш дойде при нас

Микулаш и тази година пристигна на ул. „Байза“, където го очакваха много деца. А в торбата си, освен подаръци, беше донесъл и куклената приказка „Храбрият шивач“ в изпълнение на актьора Георги Спасов. След спектакъла дядо Микулаш раздаде лакомства на децата.

Járt nálunk a Mikulás

A Mikulás idén is ellátogatott a Bajza utcába, ahol nagyon sok gyerek várta őt. Puttonyában az ajándékokon kívül elhozta nekik A bátor szabolégény című bábelőadást, amit Georgi Szpaszov előadásában nézhettek meg. Az előadás után pedig megkapták a várva-várt finomságokat a Mikulástól.

Писмо от група Мечо

Скъпи Дядо Коледа!

Знаем, че имаш много работа и затова не успя да чуеш и видиш всичко, което ние знаем и можем, но ние не сме те забравили и решихме да ти ги напишем в писмо. Още с приближаването на твоя любим месец декември ние започнахме да се подготвяме. Говорихме, че е добре не когато имаме своя играчка и не я даваме на никой, а когато я споделим! Разбрахме, че можем да сме щастливи, когато играем заедно! Споделяхме дори и лакомствата, които получавахме в детската градина, защото знаем, че е много по-лесно да поискаш да получиш първи, но е много по-ценно ако предложиш първо за добрия свой приятел в градината. Усетихме, че

дори и да се удариш някъде, защото ние сме деца и често падаме, е по-малко болезнено ако някой те прегърне и изтрие сълзите ти. Дори и понякога да сбъркаме в игрите си винаги се извиняваме, защото знаем, че обичта към хората е по-важна от всичко. Ценим и семейството си, затова всяка сутрин ги изпращаме с целувка и с пожелание за приятен ден, а всяка вечер бързо ги прегръщаме от радост, че се грижат за нас и не закъсняват да ни вземат. Изпращаме с прегръдка своята учителка и учтиво и казваме Довиждане! Рисуваме всеки ден каквото сме преживели. Обичаме и музиката – знаем вече песнички за есен и за зима, за частите на тялото, за животни. Обичаме да рецитираме стихчета и с интерес играем игрите, които учим в градината. И с това сме запознати, че всяка помощ е от значение, затова сами направихме сандвичи Дядо Коледа. Направихме и коледна украса от картон, хартии и бои. Учихме се да месим, защото е важно за идващите празници. От тестото направихме мъниста и нанизахме гердани. По големите от нас се научиха и да ги връзват на панделка. Това ни помогна след това, тъй

като опитахме да опаковаме малки кутийки за подаръци и края всеки връзваше с панделка. Направихме подаръци и за своите близки, които ще изненадаме малко преди празниците, защото семейството е важна част от нашия живот, защото ги обичаме. Мили Дядо Коледа, вярваме че ще те изненадаме с още много неща, на които ще се научим идващите месеци и пак ще ни посетиш другата зима. Нека нашите знания бъдат повод за своето щастие, усмивка, радост, здраве и любов. И понеже знаем, че във всеки един от нас се крие вярата в Дядо Коледа, надеждата за човешки труд и искрения жест – дай на всички българи по света: много щастие, любов и радост.

С много обич: Марти, Грета, Ариша, Арина, Арсений, Ализ, Бенедек, Бенце, Мони, Дария, Пети, Панайота, Панайотис, Тенгис, Ивел, Евелина, Марци, Зета, Мила, Юлчи, Ричи

Камелия Делионова

Levél a Maci csoporttól

Kedves Télapó!

Tudjuk, hogy sok dolgod van, ezért nem hallhattál és láthattál mindent, amit tudunk, de mi nem felejtettünk el téged, ezért úgy döntöttünk, írunk neked.

Már akkor elkezdünk készülődni, amikor még csak közeledett a kedvenc hónapod, a december. Beszélgettünk arról, hogy nem az a jó, ha van egy játékunk, és azt nem adjuk oda senkinek, hanem az, ha megosztjuk másokkal. Megérettük, hogy még ha beverjük is valaminket – mert kicsik vagyunk és

gyakran elesünk, kevésbé fáj, ha valaki átölel minket és letörli a könnyeinket. Még ha el is rontunk valamit játék közben, mindig bocsánatot kérünk, mert tudjuk, hogy a szeretet a legfontosabb dolog. Szeretjük a családjunkat is, ezért minden reggel puszival búcsúzunk tőlük, és este gyorsan megöleljük őket, amikor értünk jönnek. Az óvó nénit is átöleljük és udvariasan elbúcsúzunk tőle. Minden nap lerajzoljuk, amit átélünk. Szeretjük a zenét, szívesen szavalunk, és örömmel játszunk az óvodában tanult játékokat. Mivel tudjuk, hogy

minden segítség hasznos, csináltunk télapós szendvicseket. Karácsonyi díszeket is készítettünk, és megtanultunk téstát gyúrni. Csináltunk ajándékot a családtagjainknak, amivel meg fogjuk lepni őket.

Kedves Télapó, megígérjük, hogy jövő télen, amikor újra eljössz hozzánk, még sok más dologgal is meg fogunk lepni, hogy a tudásunk örömet szerezzen neked és mosolyt csaljon az arcodra. Szeretettel:

a Maci csoport tagjai

Kamelia Delionova

Награждаване на победителите

На 15, 16 и 17 ноември 2013 г. в Дома на националностите в чешката столица Прага се проведе Петият фестивал на българите по света „Аз съм българче“ – 2013, който се организира от Асоциация Т.А.Н.Г.Р.А. – Мадрид.

Тази година любезен домакин на значимото събитие беше Гражданско сдружение „Възраждане“ – Прага.

Сред официалните гости, които почетоха с присъствието си фестивала, бяха висши служители на българския дипломатически корпус в Чехия, представители на МОН и ДАБЧ (Държавна агенция за българите в чужбина).

Във финалната част на фестивала взеха участие само наградните ученици, сред които достойно място заеха талантливите възпитаници на нашето училище. Те, вече веднъж спечелили заслужено одобрението на журито, трябваше да представят сега, пред истинска многобройна публика, творбите, с които са се класирали и да защитят, присъдените им награди. Тази задача никак не беше лека, защото трябваше, като истински артисти, първо да се преборят със симптомите на „сценична треска“ и да надвият естественото при такива случаи нервно напрежение и страх от провала. Трябваше да бъдат в блестяща форма, въпреки неизбежната умора, дошла след дългата разходка пеш из улиците на Прага. Някои бяха обхванати от такава паника, че не искаха да се качат на сцената, а други тичаха като полудели по коридорите на сградата и гасяха лампите. Тази всеобща истерия като че ли утихна, когато някои от тях разпознаха своите рисунки на изложбата и щастливото откритие разсея разочарованието, че само в тази част от конкурсната програма не сме се класирали. Фактът, че са ни избрали за изложбата, е признание сам по себе си...

Техническият проблем, с който се сблъскахме при изпълнението на народните песни – тези, с които триото Деница Которова, Наталия Николова и Даниел Фьолди спечели второ място – се оказа в наша полза, защото без музикален съпровод и без микрофон гласовете на децата звучаха ясно и неподправено. Тук трябва да отбележим, че Деница Которова се класира съответно на първо и трето място с две свои стихотворения в категорията за написване на литературна творба на тема: „Мой град, мой свят“ и „Аз съм българче“ за деца от 11 до 14 години. Нейните две произведения, както и съчиненията на двама от по-малките участници – Бендегуз Агарди (1. място) и Никола Дончев (3. място), бяха публикувани в предишния брой на вестника. Бендегуз Агарди и Александра Сираков пък се класираха втори в категорията за словесен фолклор, като представиха по артистичен начин български пословици и поговорки.

Овациите на публиката обра, спечелилата първо място драматизация на приказката „Чичо Пейо“ от Елин Пелин. Целият четвърти клас се включи в нейното поставяне. Горди сме да споменем имената на победителите: Никола Дончев,

Díjkiosztó Prágában

November 15. és 17. között a prágai Nemzetiségek Házában rendezték meg a határon túli bolgárok „Bolgár vagyok” elnevezésű fesztiválját, amelyet a madridi T.A.N.G.R.A Szövetség szervezett meg immár ötödik alkalommal. Idén a házigazda a prágai Vazrazsdane Egyesület volt.

A hivatalos vendégek között voltak a csehországi bolgár diplomáciai testület magas rangú tagjai, a bolgár Oktatási Minisztérium és a Határon Túli Bolgárok Hivatala képviselői.

A fesztivál utolsó szakaszában csak a helyezést elért tanulók vettek részt, akik között méltó helyet foglaltak el a mi iskolánk tanulói. Nekik, akik egyszer már elnyerték a zsűri jóváhagyását, be-

kellett mutatniuk a nagy számú közönség előtt a műveiket, amelyekkel a helyezést érték. Ez nem volt könnyű feladat, mivel, mint az igazi színészeknek, először is le kellett küzdeniük a lámpalázukat, valamint az ilyen esetekben természetes idegességüket és a kudarcától való félelmüket.

A technikai probléma, amibe a népdalok előadásánál ütköztünk, végül a hasznunkra vált: a második helyezést elért trió – Kotorova Denica, Nikolova Natalia és Földi Dániel hangja zenei kíséret és mikrofon nélkül tisztán és csengőn szállt. Itt kell megjegyeznünk, hogy Kotorova Denica első és harmadik helyezést ért el két versével az irodalmi művek kategóriában a 11-

14 évesek között. Az ő két alkotása, és az ifjabb résztvevők Agárdi Bendegúz (1. helyezés) és Doncsev Nikola (3. helyezés) fogalmazását az újság előző számában közöltük. Agárdi Bendegúz és Szirakov Alexandra második helyezést értek el a folklór kategóriában bolgár közmondások és szólások artisztikus előadásával.

A közönség nagy ovációval fogadta az első helyezést kapott mesedramatizációt, amelyet a negyedik osztályosok (Doncsev Nikola, Bakardzsiev Krisztián, Bakardzsiev Kitti, Filipova Lia, Sziemonov Jordan, Cankov Iván és Dakovszki Péter) adtak elő.

Az iskola még egy első helyezést ért

Кристиан Бакърджиев, Кити Бакърджиев, Лиа Филипова, Йордан Симеонов, Иван Цанков и Петър Даковски.

Училището има още едно спечелено първо място във възрастова група от 15 до 18 години и то е за съчинението на Ивелина Буй на тема: „Мой град, мой свят“.

За драматизацията на приказката и пословиците неоченима беше помощта на актрисата Габриела Хад Искан да изкаже специална благодарност на всички колеги и родители, които се включиха в подготовката и допринесоха за доброто ни представяне.

Край на календарната година винаги е време за размисъл и равносметка, време, в което, с известна доза самокритичност, едва ли не като страничен наблюдател, всеки един от нас се връща към извършеното през последните дванадесет месеца. Колкото и условно да е това човешко изобретение – календарът, за добро или за зло, сме свикнали да възприемаме и ситуираме събитията в рамките на този отрязък от време, равен точно на 365 дни.

Като се вглеждам в тях, смея да твърдя, че отминалата 2013 бе една пълноценна и успешна година за Българското училище за роден език. Възхищавам се на надарените ни ученици, които растат пред очите ми. Те се променят бързо, с часове, следвайки динамиката и ритъма на своето дигитално време. Радостно е да ги гледаме колко светкавично мислят и действат, как се усъвършенстват. Тази тяхна своеобразна „еволюция“ ни изпълва с гордост, осмисля дните ни, работата ни и ни кара да се чувстваме полезни. Целите, които си поставяме, наред с усвояването на езика, са съвсем прости – да възпитаваме у тях обич и зачитане на българската културна традиция, способност за разпознаване на стойностните неща, добър вкус и ценностно отношение към света

Мария Стоилова

Пътуването до Прага през погледа на наградените ученици

Аз и моите съученици от българското училище спечелихме награда за участието си в конкурса „Аз съм българче“ и отидохме до Прага, за да я получим.

Центърът на града много ми хареса. Видяхме много забележителности, между които и големия Астрономически часовник, който много ни впечатли и го наблюдавахме дълго време. Видяхме известния Карлов мост.

В сградата на българското училище ни връчиха нашата награда.

Така протече моето първо посещение в Прага...

Когато се прибрах вкъщи, разказах всичко на моите родители.

Йордан Симеонов

...Най-важният ден беше денят, в който ни наградиха. Получихме специални грамоти, защото участвахме в международно състезание.

Вечерта играхме до късно в нашия хотел.

Последния ден ни чакаше дълъг път обратно до Будапеща...

...Късно вечерта се върнахме вкъщи изморени, но доволни от хубавата екскурзия.

Лиа Филипова

...Много ми хареса, защото е красив град, в който хората са мили и добри.

Видяхме прочутата готическа катедрала „Св. Вит“ и други прекрасни места...

Никола Дончев

el a 15-18 évesek között Buy Ivelina kapta az elismerést a fogalmazásáért „Az én városom, az én világom” kategóriában.

A mese és a közmondások dramatizációja során Hadzsikosztova Gabriella színésznő nyújtott felbecsülhetetlen segítséget a gyerekeknek

profizmusával, türelmével és a bolgár folklór terén meglévő ismereteivel. Szeretnék köszönetet mondani minden kollégámnak és a szülőknak, akik bekapcsolódtak az előkészületekbe és hozzájárultak a sikeres szereplésünkhöz.

Sztoilova Maria

КОЛЕДУНКА – Мая Дългъчева

Петьо спинка и сънува как ботушите обува, как на двора се завтича, снежния човек облича в някакво елече старо и се мятат през дуvara.

- Снежко мили, помогни ми! Пътя верен посочи ми! Знаеш откога мечтая със майmunка да играя. Мама нищо не разбира, даже вече се нервира и на моето желание ще отвърне с наказание. Твоите снежинки бели, вярвам, вредом са летели и преди да кацнат тук, може в джунглите на юг да са били неведнъж като звънки капки дъжд. Пък майmunките са сврени тъкмо в джунглите зелени! Та те моля от сърце...

- Да се хванем за ръце - снежният човек отвърна и момченцето прегърна. - Коледа е утре, друже, затова ще ти услужа. Коледа е ден на дните - в него сбъдват се мечтите! Ще ти подаря майmunка - шура Мунка-коледунка! Само да ни провърви, ще сме тук преди зори.

- Супер!... Чакай, че шейната май остана пред вратата. Ще я взема - няма как без шейна сред този сняг. След минутка под луната двама яхнаха шейната и се вдигна подир тях светъл облак снежен прах. Скоро стигнаха гората и внезапно в тишината сепнаха ги странни звуци.

- Някой хълца и скимуца! Някой зъзне и къркори!

- И на заешки бърбори... Петьо, да поспрем за кратко?

- Същото си мислех, братко.

- Гледай, в храстите пред мене...

- Виждам! Светлинки червени! Марсианче от Луната!

- Ти пък! Я слез на земята! Виж ги - мигат и подскачат, крият се, което значи...

- Шшшт! Брътвежът продължава и към нас се приближава!

- Озззеле, зззайчице! Гладно зззгивам! Никъде ззорковче тук не откривам! Ще се стопи като бяла снеззинка моята пухена бяла гърбинка.

- Снежко, но това е, май че, малко прегладняло зайче? Хей, приятелче, ела!

- Зрейй! Зззвореща метла! - Зайко смаян издърдори и очета ококоря.

- Зайченце, не се плаши, Снежко ще те утеши - рече снежният човек.

- Имам за глада ти лек. Виж къде е посаден морков вкусен, замразен.

Петьо зяпна изумен:

- Но това е твойт нос?!

- Петьо, много мил въпрос! Аз без нос не ще загина. Даже, може без ангина да изкарам студовете. А пък зайченцето клето не напълни ли тумбака, пролетта не ще дочака.

- Ура! Ура! Благозззаря! От нетърпение ззоря! - подскочи Зайко, вдигна лапа и сладко моркова захапа.

- Навярно има хубав вкус? Чуй само, Петьо...

- Хрус, хрус, хрус... - отекна весело гъстакът.

- Да тръгваме, че път ни чака!

След миг потънаха с шейната в съня искрящ на планината. По преспи, хълмове, баири чертаха лъкатушни дири. Внезапно вятърът изсвири:

- Фиу, фиууу! Внимание, човеци, че бродят в планината меци! Една от тях е зла стръвница и се облизва за дечица!

След вятърното изречение настъпи страшно напрежение. Шейничката си Петьо спря и в снежния човек се взря:

- Ти чу ли туй, което аз...

- По-тихо! Гледай онзи храст - ка-

фяв е, без следа от сняг...

- Муцуна има, рунтав крак...

- Към нас зловещо се прокрадва! Вместо метла ми трябва брадва! - извика Снежко вледенен. - Това е мечка, стой зад мен!

- Оная, гладната стръвница?!

- Ще я направим на мекица! Но първо, както му е ред, да я почерпим сладолед! - намигна Снежко на момчето и изшептя: - Не бой се, Петьо! Кой снежни топки в двора прави като гюллета обли, здрави?

Детето мигом се досети и погледът му плах засвети. Запретна пъргаво ръкави и Меца с топка сняг задави. След него Снежко метна тежко към десетина ледни буци - същински ледени юмруци!

- Ще стане тя на пух и прах! Ще помни снежния пердах! - крещяха двамата през смях. - Поклон пред снежната стръвница, на девет планини царица!

- Ама... по цялата поляна дори снежинка не остана! А тя ръмжи и още шава! Пристъпи ли, не знам тогава... Като кюфте ще ме излапа! - момченцето уста прехапа. - Едничка топчица да можех...

- Кой тук напразно се тревожи? Едничка топчица ли рече? - за миг елечето съблече добрият Снежко и добави: - Без лявата ръка се справям. Не бой се, не остава рана. Метлата с дясната ще хвана, а ти обезвреди Мецана! Побързай, че със зъби трака и тръпки ме побиват в мрака!

Тъй от бедата се спасиха. След малко Петьо каза тихо:

- Чудесно е да имаш брат в огромния опасен свят.

А Снежко, цял порозовял, усмихна се:

- Снегът е спрял. И имам южни новини - дойдохме в топлите страни.

- Какво? Къде? Ама кога...

- Току-що. Слушай ме сега. Наблизо е реката Нил, което значи...

- Крокодил?!

- Не се плаши, не се плаши, а отвори добре уши! Тук няма нужда от шейни - те не пътуват по вълни.

Надявам се, че си разбрал...

- Ще правим от шейната сал!

- Чудесно! Ти си ми умник! И пътешественик велик! - похвали снежният юнак безстрашния хлапак-смелчак.

По мириса на вечно лято откриха пътя към реката. Полека сала потопиха и върху него се качиха. Водата - разтопено злато, поред загребаха с метлата.

- Хей, Снежко, братко, ти видя ли - край нас прелитат папагали?! - посочи Петьо с пръстче горе. - Единият дори говори!

- Говори? - Снежко се послуша.

- Дали ще стигнем скоро суша? Здравейте, мистър папагал! Наблизо бряг да сте видял? А малка, палава майmunка, на име Мунка-коледунка? Къде, къде? Лиани сини...

Жонглира с вкусни мандарини... Аха, разбрах... Да, туй е сал. Със здраве, мистър папагал!... Такааа, не бива да се мая, ще трябва карта да чертая.

- Защо пък карта, нали там... Нима ще ме оставиш сам?

- Защото слънцето изгрява, а знаеш, то ме изморява. Да видим...

- Нямаме хартия. И моливче не ще открия - оклюман Петьо промълви.

- И аз тъгувам, но уви... Повярвай, ще измислим нещо, преди да стане по-горещо. Например, копчета не искам - те трябват, ако имаш ризка. А с въглен чудно се рисува.

- Ей, Снежко, я недей хитрува! И как без листи ще чертаеш?

- На бас, че можеш да познаеш! На сала дървен по дъските...

- Ох, кой ме драсна по петите? - изписка Петьо изведнъж.

- Опасност! Дръж се като мъж и не показвай капка страх! Огромен крокодил видях, със зъби, колкото скали...

- О, майчице, дали боли?!

- Спокойно! Гледай как се мята на място копие метлата!

Щом лакомият крокодил изплува от реката Нил, раззинал страховитата паст и хлопна зъби: храс-храс-

храс, метлата изфуча за миг и се разнесе боен вик:

- Яж, лакомнико и помни - мирувай в тъмните вълни!

- Улучи, Снежко! Ти улучи! Чак в гърлото му я забучи! - запляска Петьо с облекчение.

- Спасихме се. По мое мнение метлата даже му отива, че страшната му челюст скрива. Стърчи тук-там, ала по мрак това ще мине за мустак.

Тъй крокодила победиха и по реката продължиха. Не мина час и половина - пред мандаринова градина пристигнаха и Петьо рече:

- Успяхме! Стигнахме, човече! Защо не отговаряш, Снежко?

- Ох, имам слънчеви болевки!

Уплашен, Петьо се обърна и снежния човек прегърна:

- Но ти ужасно се потиш! О, моля те да издържиш!

- Приятелю, ще те оставя... Нататък сам ще се справиш. По картата се ориентирай...

- По картата ли? Не умирай!

- По картата... Едва успях... Дървото с кръстче зачертах... И знай, че Мунка-коледунка е най-щастливата майmunка! Мечтая да се видим трима...

- Кога?

- През следващата зима.

След миг под ярките лъчи проблесна локвичка с очи.

- О, Снежко миличък, прости! За ради мен остана ти без копчета и без ръчичка, без нос, усмивка и метличка... Каж ми как да продължа и как за теб да не тъжа? - захълца Петьо от сърце, закри страните си с ръце и плака, плака, плака, плака, додето се събуди в мрака.

- Къде съм? - взря се той навън. - Прозорец, бор... Било е сън... Било е сън?! Ама тогава... На изток вече зазорява... Ще ида в двора да погледна... А! Върху нещо странно седнах. Хм! Я, какво ли е това - опашка, лапички, глава... Уши и плюшена муцунка... Познах те - Мунка-коледунка!!! - разсънено, детето викна.

Засмяна, майка му надникна, пристъпи и запита мило:

- Какво подаръче е скрило на Дядо Коледа джуджето, че тъй е радостно момчето?

- Майmunка-коледунка, ето! - веднага Петьо я подаде, ботушките за миг извади и излетя като стрела, наметнал две одеяла.

На двора Снежко, цял и бял, наместо морков с портокал, навири тумбесто носле:

- Честита Коледа, братле!

Детето го прегърна здраво и чу отчетлив звук отляво: туп-туп, чук-чук, туп-туп, чук-чук...

- Навярно песен на капчук... - прошепна Снежко, свел лице.

Но Петьо кимна:

- Не, сърце.

След туй, забравил лед и мраз, подскочи и запя на глас:

Не е ли е хубаво, когато в сърцето ти сияе лято и топлинка за трима има, дори сред най-сурова зима! На Дядо Коледа джуджето донесе нещичко, което не се продава на пазар - приятелство получих в дар!

На прага майка му се смръщи:

- Настиваш, прибири се вкъщи! Виджте нашият юнак как целува топка сняг...

Петьо й отвърна, вперил поглед мек:

- Може да е снежен, ала е човек.

А после се прибра послушно и Мунка-коледунка гушна.

- Май Дядо Коледа улучи - мечтан подарък днес получи? - наостри майка му уши, додето Петьо изсуши.

Детето викна с поглед ясен:

- Подарък най-най-най-прекрасен! На Мунка-коледунка смигна и над главата си я вдигна.

- Нещо, струва ми се, крие! - мама чуди се. - Дали е...

Но какво ли Петьо крие, знаем само аз и вие.

НОВОГОДИШНА ВЕЧЕРИНКА

Дружеството на българите в Унгария кани най-любезно Вас и Вашето семейство на новогодишна вечеринка в Българския културен дом на 4 януари 2014 г., събота, от 18.30 часа.

БОГАТА ПРОГРАМА, ТОМБОЛА

Запазване на места: в работно време, лично, в Дружеството на българите в Унгария (телефон 216-6560).

ÚJÉVI BÁL

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete szeretettel meghívja Önt és kedves családját a 2014. január 4-én (szombaton)

18.30 órától tartandó újévi báljára

a Bolgár Művelődési Házba.

VÁLTOZATOS MŰSOR, TOMBOLA

Asztalfoglalás személyesen a Magyarországi Bolgárok Egyesületénél munkaidőben. (tel.: 216-65-60).

Българското самоуправление в Сигетхалом ще проведе годишното си открито събрание на 11 декември от 17.30 до 18.30 часа в Градската спортна зала в Сигетхалом

A Szigethalmi Bolgár Önkormányzat 2013. december 11-én 17.30-tól 18.30 óráig tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: Szigethalmi Városi Szabadidőközpont sárga terme

Българското републиканско самоуправление,
Дружеството на
българите в Унгария и Столичното българско
самоуправление
Ви желаят весела Коледа и честита Нова година!

A Bolgár Országos Önkormányzat,
a Magyarországi Bolgárok
Egyesülete és a Fővárosi Bolgár Önkormányzat
kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kíván!

dr. Muszev Dancso
a BOÖ elnöke

Tanev Dimiter
az MBE elnöke

Kalicov Vladimir
az FBÖ elnöke

Издание на Българското републиканско
самоуправление
1062 Будапеща, ул. Байза 44.

Редакция:
Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева

Отговорен издател:
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на
държавната администрация и правосъдието,
Столичното българско самоуправление и на
Българските самоуправления в II, IV, V, VIII,
IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XX, XXI и XXIII
район на Будапеща и във Фелшъожолца, Печ,
Сегед, Халастелек, Дунахарасти, Дунакеси,
Кишкунлацаза, Лорев, Мишколц, Дебрецен,
Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

Bolgár Országos Önkormányzat
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

Szerkesztőbizottság:
Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjoszeva Svetla,
Tyutyunkova Mónika

Felelős kiadó:
Muszev Dancso

Megjelenik a Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium, a FBÖ és a II., IV., V., VIII.,
IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XX., XXI. és XXIII.
kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a
Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Du-
nakeszi, a Kiskunlácházi, a Lőrévi, a Miskolci, a
Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Erdi és az
Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat
támogatásával.

ISSN 14163098

MS Mester Stúdió, iGlobe Nyomda

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

Дружество на българите в Унгария

1097 Bp., Vágóhid u. 62. / tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat

Българско републиканско самоуправление

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat

Столично българско самоуправление

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

Българско училище за роден език

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Българска двуезична малцинствена детска градина

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 06 20 250-7339

Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Info. Központ

Български културен, документационен и
информационен център

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv

Templom / Българска православна църква Св. св.

Кирил и Методий

1097 Budapest, Vágóhid u. 15. / tel.: 06-30-496-4997

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

Посолство на Република България в Унгария

1062 Budapest, Andrássy út 115.

tel.: 322-0836, 322-0824

Bolgár Kulturális Intézet

Български културен институт

1061 Budapest, Andrássy út 14. / tel.: 269-4246

Carevec Étterem / Ресторант Царевец

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 06-20-417-8576

Hotel Rila / Хотел Рила

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 216-1621

БАБИНДЕН

в Българския културен дом
(Будапеща, IX кв., ул. Вагохид №62)

На 19 януари 2014 г. (неделя) от 15.00 часа ще се състои традиционният български празник, посветен на бабите-акушерки, на майчинството, на живота.

...и тази година: представяне на обичая, благославяне на новородените, песни, танци, кулинарна изложба, богата програма, изненади

BÁBANAP

a Bolgár Művelődési Házban
(Budapest, IX ker., Vágóhíd u. 62)

2014. január 19-én (vasárnap) 15 órától a bábákat és szülésznőket, az anyaságot és az életet ünnepeljük a bolgár hagyomány szerint.

...mint minden évben: a hagyomány bemutatása, az újszülöttek áldása, dalok, táncok, kulináris kiállítás, gazdag műsor, meglepetések

